

MISTBORN

PRAMEN
VZOSTUPU

IKAR

BRANDON
SANDERSON

MISTBORN

PRAMĚŇ
VZOSTUPU

BRANDON
SANDERSON

PRELOŽILA
IVANA KREKÁŇOVÁ

 IKAR

PRAMEN VZOSTUPU

— BRANDON SANDERSON —

Brandon Sanderson
MISTBORN, THE WELL OF ASCENSION

Copyright © 2007 by Dragonsteel, LLC
New material and illustrations copyright © 2017 by Dragonsteel, LLC
Cover design © 2025 by Adrián Macho
Maps and symbols by Isaac Stewart
Iron symbol and glass daggers by Ben McSweeney
originally appeared in the Mistborn Adventure Game by Crafty Games
www.mistborn.games
Slovak edition © 2025 by IKAR, a.s.

ISBN 978-80-575-0177-0

PRE PHYLLIS CALLOVÚ,
ktorá možno nikdy nepochopí moje fantasy knihy,
o živote
– a teda aj o písaní –
ma však naučila viac, než sama tuší.
(Vďaka, babi!)

OBSAH

PodĎakovanie 9

Predslov 11

Mapy 13

PRVÁ ČASŤ: *Dedička preĎivšieho* 21

DRUHÁ ČASŤ: *Duchovia v hmle* 121

TRETIA ČASŤ: *Kráľ* 305

ŠTVRTÁ ČASŤ: *Nože* 429

PIATA ČASŤ: *Sneh a popol* 551

ŠIESTA ČASŤ: *Slová v oceli* 639

EPILOG 677

ARS ARCANUM

Tabuľka alomantických kovov 684

Abecedné vysvetlenie alomantických výrazov 685

POĎAKOVANIE

V PRVOM RADE si veľkú pochvalu za svoje úsilie zaslúžia ako vždy môj vynikajúci agent Joshua Bilmes a editor Moshe Feder. Najmä táto kniha si vyžadovala premyslenú prípravu a oni sa tejto úlohy zhostili. Patrí im moja vďaka, rovnako ako ich asistentom Stevovi Mancinovi (ktorý je sám osebe vynikajúcim agentom) a Denisovi Wongovi.

Vo vydavateľstve Tor sú aj ďalší skvelí ľudia, ktorí si zaslúžia moje poďakovanie. Larry Yoder (najlepší obchodný zástupca v krajine) odviedol skvelú prácu pri predaji knihy. Seth Lerner, umelecký riaditeľ pre masový trh, je génus v priradovaní kníh k umelcom. A keď už hovoríme o umelcoch, myslím si, že úžasný Christian McGrath spravil na tejto obálke skvelú prácu (týka sa pôvodného vydania – pozn. red.). Viac si môžete pozrieť na stránke christianmcgrath.com. Isaac Stewart, môj dobrý priateľ a kolega spisovateľ, vytvoril všetky mapy a symboly pre nadpisy kapitol. Nájdete ho na adrese nethermore.com. Shawn Boyles je oficiálny výtvarník série Zrodení z hmly a navyše je to skvelý chlapík. Viac informácií nájdete na mojej webovej stránke. Na záver by som sa chcel poďakovať propagačnému oddeleniu vydavateľstva Tor – konkrétne Dot Lin –, ktoré úžasne propaguje moje knihy a stará sa o mňa. Všetkým vám veľmi pekne ďakujem!

Ďalšie poďakovanie patrí mojim alfa čitateľom. Títo neúnavní ľudia mi poskytujú spätnú väzbu na moje romány v počiatočných fázach písania a zaoberajú sa všetkými problémami, preklepmi a nezrovnalosťami skôr, ako ich odstránim. Sú to (v žiadnom konkrétnom poradí):

Ben Olsen, Krista Olsen, Nathan Goodrich, Ethan Skarstedt, Eric J. Ehlers, Jillena O'Brien, C. Lee Player, Kimball Larsen, Bryce Cundick, Janci Patterson, Heather Kirby, Sally Taylor, The Almighty Pronoun, Bradley Reneer, Holly Venable, Jimmy, Alan Layton, Janette Layton, Kaylynn ZoBell, Rick Stranger, Nate Hatfield, Daniel A. Wells, Stacy Whitman, Sarah Bylund a Benjamin R. Olsen.

Osobitné poďakovanie patrí ľuďom z Provo Waldenbooks za ich podporu. Sterlingovi, Robin, Ashley a hroznému duu Stevovi „Kníh-

kupcovi“ Diamondovi a Ryanovi McBrideovi (ktorí boli zároveň alfa čitateľmi). Takisto musím oceniť svojho brata Jordana za jeho prácu na mojej webovej stránke (spolu s Jeffom Creerom). Jordo má tiež oficiálnu funkciu „udržiavať to v Brandonovej hlave na poriadku“, pričom jeho slávnostnou povinnosťou je robiť si žarty zo mňa a z mojich kníh.

Moja mama, otec a sestry sú mi tiež vždy úžasnou pomocou. Ak som zabudol na nejakých alfa čitateľov, ospravedlňujem sa! Nabudúce vás uvediem dvakrát. Poznámka: Peter Ahlstrom, nezabudol som na teba – len som sa rozhodol spomenúť ťa neskôr, aby si sa trochu zapotil.

Na záver patrí moje poďakovanie mojej úžasnej manželke, ktorú som si vzal počas redigovania tejto knihy. Emily, milujem ťa!

PREDSLOV

PRAMEŇ VZOSTUPU bola jedna z najnáročnejších kníh mojej kariéry. Nech rozmýšľam, ako rozmýšľam, prichádza mi na um len jedna, ktorá sa mi písala ešte ťažšie: záverečná kniha *Kolesa času*. (A veľká časť ťažkostí tej knihy súvisela s očakávaniami.)

Ak by ste skočili späť do roku 2005, keď som písal *Prameň vzostupu*, našli by ste vo mne značne neskúseného spisovateľa s (možno) neprimeranou mierou sebavedomia. Ako som už viackrát spomínal, napísal som vyše desiatky románov, kým som jeden konečne vydal – a táto cesta k vydaniu vo mne stvorila zvláštnu zmes naivity a skúseností.

Roky som experimentoval so svojím osobným štýlom a bol som s ním celkom spokojný. Vyrovnával som sa s odmietnutím a roky som sa učil písať v čase, keď som nevedel, či to niekedy bude viac než len koníček. Zmieril som sa s tým, že možno do konca života zostanem nepublikovaným autorom, ale pokračoval som. To, že som to tak vnímal, mi paradoxne dodalo sebaistotu. Vedel som, že písanie milujem. Žiadna zlá recenzia ani neúspech na trhu vo mne nemohli vyvolať krízu, ktorá by bola silnejšia ako tie, ktorými som už prešiel.

Zároveň boli veci, ktoré som prosto nikdy nerobil alebo som ich robil iba zriedkavo – a na vrchole tohto zoznamu stáli pokračovania. (Zo štrnástich kníh mojej spisovateľskej kariéry bolo len jedno jediné pokračovanie.) Takmer vo všetkých mojich knihách existovali nové svety s novými magickými systémami a novými postavami. Tomuto som sa venoval, a predsa boli veci, ktoré som chcel robiť s rozprávaním príbehov a ktoré si vyžadovali sériu.

Do *Prameňa vzostupu* som vstupoval so svojím typickým optimizmom a potom som na vlastnej koži zistil, aké ťažké môže byť vziať postavy a hlbšie ich rozpracovať. Prvá kniha mi nerobila takmer žiadne problémy, ale táto sa v závere rozpadla a po celý čas mala obrovské problémy s tempom. No ako pri mnohých veciach v živote aj tu platilo, že čím väčšia výzva, tým väčší rast prináša. Ako spisovateľ som sa

pri upravovaní tejto knihy medzi jednotlivými rozpracovanými verziami naučil veľa dôležitého.

Na tom všetkom je možno trochu ironické, že práve *Prameň vzostupu* bol príbeh, ktorý som od začiatku chcel vyrozprávať. Bol som v pokušení vynechať príbeh o páde Pána vládcu, pretože som sa obával, že budem opakovať príliš veľa známeho. Všetci písali príbehy o zvrhnutí ríše – ale málokedy som videl príbeh o revolucionároch, ktorí sa museli stať politikmi. Čo sa stane po zvrhnutí vlády? Vybudovať niečo je vždy ťažšie, ako niečo zbúrať.

V tejto knihe som si naozaj našiel čas na to, aby som sa zahĺbil do motívov postáv a postavil ich pred niekoľko ťažkých otázok. Kde je hranica medzi bezpečím a slobodou? Čo urobíte, keď vás vaše ideály zradia? Čo urobíte, keď sa zmeníte z niekoho, kto zákon porušuje, na toho, kto ho presadzuje?

Na túto knihu som nesmierne hrdý. Dokázala mi, že viem opraviť niečo pokazené a že trápenie sa nad prepracovaním a revíziami môže priniesť skutočne výnimočné výsledky. Splnila moje sny a umožnila mi dokázať si, že viem písať o postavách a téme – nielen o nejakom bizarnom magickom systéme a prostredí.

V istom zmysle bolo pre Kelsiera ľahké hovoriť v prvej knihe *Mistborn: Zrodení z hmly* o nádeji. Toto je však kniha, ktorá nám pripomína, že takáto nádej a vznešené ideály majú niekedy svoju cenu.

KONEČNÁ RÍŠA

1021

NAJVZDIALENEJŠIE DOMINIUM

TERRISKÉ

ZÁPADNÉ

Tremredare MORAG

Chakat

Chardes

Fadrex

Mantiz

JUŽNE

DOMINIUM

ZERINACH

Južné more

LUTADEL

PRAMEN VZOSTUPU

Tieto slová zaznamenávam do ocele, pretože ničomu, čo nie je v kove, sa nedá veriť.

1

ARMÁDA SA ROZLIEVALA ako tmavá škvrna na obzore.

Kráľ Elend Venture nehybne stál na lutadelských hradbách a hľadel na nepriateľské vojská. Okolo neho sa z oblohy znášal popol v objemných, lenivých vložkách. Nebol to spálený biely popol, aký človek vída vo vyhorenom uhlí, ale drsnejší, čierny. Popolové vrchy boli v poslednom čase mimoriadne aktívne.

Elend cítil, ako sa mu popol usádza na tvári a oblečení, ale nevnímal si to. Krvavočervené slnko v diaľke pomaly zapadalo. Osvetľovalo armádu, ktorá prišla vziať Elendovi kráľovstvo.

„Koľko?“ spýtal sa Elend ticho.

„Odhadujeme to na päťdesiattisíc,“ odvetil Ham a oprel sa o múr, svalnaté ruky zložené na kameni. Tak ako všetko v meste, aj hradby boli sfarbené dočierna nespočítanými rokmi padania popola.

„Päťdesiattisíc vojakov...“ Elend sa odmlčal. Napriek intenzívnemu náboru mal pod svojím velením sotva dvadsaťtisíc mužov – a boli to robotníci s ani nie ročným výcvikom. Udržiavať aj tento malý počet bolo preňho náročné. Keby sa im podarilo nájsť átiem Pána vládcu, možno by bola situácia iná. Takto Elendovej vláde vážne hrozila ekonomická katastrofa.

„Tak čo myslíš?“ spýtal sa Elend.

„Neviem, El,“ povedal Ham potichu. „Kelsier bol vždy ten s víziou.“

„Ale ty si mu pomáhal plánovať,“ namietol Elend. „Ty a ostatní ste boli jeho banda. To vy ste vymysleli stratégiu, ako zvrhnúť ríšu, a potom ste ju aj uskutočnili.“

Ham bol ticho a Elend mal pocit, že vie, na čo myslí. *Kelsier bol ústrednou postavou toho všetkého. On bol ten, kto organizoval, ten, kto vzal všetky divoké nápady a premenil ich na životaschopnú operáciu. On bol vodca. Génius.*

A zomrel pred rokom, v ten istý deň, keď ľud – ako súčasť jeho tajného plánu – povstal v zúrivosti, aby zvrhol svojho božského panovníka. V následnom chaose sa trónu ujal Elend. Teraz to čoraz viac vyzeralo, že príde o všetko, na čom Kelsier a jeho banda tak tvrdo pracovali. Že to stratí v prospech tyrana, ktorý by mohol byť ešte horší ako Pán vládca. Malicherný, zákerný despota v „šľachtickej“ podobe. Muž, ktorý napochodoval so svojou armádou na Lutadel.

Elendov otec Straff Venture.

„Je nejaká šanca, že ho od útoku odhovoríš?“ opýtal sa Ham.

„Možno,“ odvetil Elend váhavo. „Za predpokladu, že mu zastupiteľstvo jednoducho mesto nevydá.“

„Majú k tomu blízko?“

„Úprimne povedané, netuším. Obávam sa, že áno. Tá armáda ich vystrašila, Ham.“ *A niet sa im čo čudovať.* „V každom prípade pracujem na návrhu, ktorý im predostriem na stretnutí o dva dni. Pokúsim sa ich odhovoriť od toho, aby urobili niečo unáhlené. Dockson sa dnes vrátil, však?“

Ham prikývol. „Tesne pred postupom armády.“

„Myslím, že by sme mali zvolať poradu bandy,“ povedal Elend. „Uvidíme, či sa nám podarí vymyslieť spôsob, ako z toho von.“

„Aj tak nie sme všetci,“ poznamenal Ham a pošúchal si bradu. „Straško sa má vrátiť až o týždeň a len Pán vládca vie, kam zmizol Vánok. Už mesiace sme od neho nedostali žiadnu správu.“

Elend si vzdychol a pokrútil hlavou. „Nič iné mi nenapadá, Ham.“ Otočil sa a znova sa zahľadel na krajinu pokrytú popolom. Armáda pri západe slnka zapalovala táborové ohne. Čoskoro sa objavia hmlý.

Musím sa vrátiť do paláca a pracovať na tom návrhu, pomyslel si Elend.

„Kam zmizla Vin?“ Ham sa obrátil späť k Elendovi.

Elend zaváhal. „Vieš, nie som si istý.“

VIN MÄKKÖ PRISTÁLA na vlhkej dlažbe a sledovala, ako sa okolo nej začínajú tvoriť hmlý. S rastúcou tmou sa dvíhali a vinuli ako spleť priesvitných lián, krútili sa a ovíjali jedna okolo druhej.

Veľké mesto Lutadel bolo nehybné. Dokonca aj teraz, rok po smrti Pána vládcu a nástupe Elendovej novej slobodnej vlády, zostávali